

130 Disputatio XXI. De Penitentia Sacramento.

Futuro fato correspondet cum dolore de præterito, & sufficiat ad consequendam veniam omnibus ante commissis. Ad rationem vero dubitandi adductum, quod nemo potest efficaciter velle, quod videt esse moraliter impossibile, non potest autem homo in hac vita ob eius fragilitatem omnia venialia vitare; dicendum est, quod licet hoc verum sit, adhuc tamen homo vere, & realiter physicam semper habet potentiam, & auxiliu sufficiens ad vitanda qualibet peccata venialia, nec viando plura, & plura talem amittit potentiam vel viribus deficit, & auxiliis ad alia vitanda sufficiens. Quando ergo dicitur homini impossibile omnia evitare venialia, hoc intelligendum est de potentia morali dumtaxat, non autem physica, & hoc est propter maximam, & ingentem difficultatem, & obmagnum ius fragilitatem, ac divinam permissolem, quavis autem voluntas circa objectum physice impossibile clixas possumit habere non posse, ut ad volandum, vel movendum laxum excedens ponderis, potest tamen habere circa moraliter impossibile supposito auxilio divino, atque ita potest homo proponere efficaciter modo jam explicato ab omnibus venialibus in futurum absinere, etiam si sit, vel probabiliter dubitet ob magnam difficultatem, & sui fragilitatem se in plura, & plura successive lapsum, talis enim dubitatio efficacitem propositi non collit.

QUÆSTIO SEPTIMA.

De Confessione Sacramentali,

149 Post contritionem, que erat prima pars materialis, & essentia hujus Sacramenti, agendum est de confessione externa, que est altera pars essentia Sacramenti hujus, & notior contritione, ut per se sensibilis & sumitur autem Confessio in praesenti pro manfestatione, seu accusatione suorum peccatorum in foro interno coram legitulo Ministro ad finem obtinendi eorum veniam, & remissionem per abolutionem, & hæc est propriæ Sacramentalis confessio, de qua hic est sermo, & est actus penitentis virtutis, qui hic consideratur, ut altera pars hujus Sacramenti, definitur aut, diximus dupl. 5. cit. quæst. 16. Iquid sit accusatio Sacramentalis, legimus de peccatis propriae facta coram Sacerdotio ad eorum veniam impetrandam in virtute clavium, prima particula stat loco generis, quia confessio Sacramentalis non est quamcumque peccati propria, & manifestatio, reliqua vero locum tenet differentia, etenim Sacramentalis ponitur ad differentiam Contritionis, que est confessio Sacerdotialis, & aliarum confessionum non Sacramentalium, legimus ponitur ad differentiam eorum, que caret conditionibus requisitis, de propria peccatis ponitur ad differentiam confessio laudis, in quo Deum laudamus, non autem nosmet accutamus, facta coram Sacerdotio ad differentiam confessio nisi exteriori fori facta coram Judge criminali, additur tandem ad veniam impetratam ad differentiam confessionis penalium, quæ ad punitionem precisa ordinantur, non ad veniam. Itaque in praefatis quod discurrendum est de necessitate huius confessio Sacramentalis, de modo quo fieri debet, ac de eiusdem integratitate, quod breviter refolvemus iuxta dicta dupl. 5. cit. q. 16, 17, & 18.

ARTICULUS PRIMUS.

An Confessio Sacramentalis sit ad salutem necessaria, & quomodo.

150 Pro resolutione quæstuti supponendum est ex dictis q. 16. cit. art. 1. Sacramentum penitentis sicut a Christo Domino institutum completo quod omnes suas partes, etiam quoad confessionem Sacramentalem contra quamplures. Hæreticos, id negantes, & hoc præterim docet Scot. 4. 17, q. un. art. 1. & postea tamquam sicut definitor Concil. Trid. cap. 2. ubi definire penitentia Sacramentum ita necessarium est lapsi post baptismum, sicut baptismus est necessarius illi, qui modum illum suscepit, sed baptismus necessarius est necessitate mediæ in re, vel in voto, ut loc. cit. dictum est, ergo pariter penitentia Sacramentum necessarium est vel in re, vel in voto lapsi post baptismum. Deinde probatur ratione, quia ex dictis ibide illud est necessarium necessitate mediæ in re, vel in voto quo prætermis in re, vel in voto sicut obseceri non potest, sed prætermis penitentia Sacramentum in re, vel in voto talis obsecriter non potest ab eis, qui post baptismum lapsi sunt, ergo penitentia Sacramentum est illis necessarium necessitate mediæ in re, vel in voto. Tandem effectus, ad quem hoc Sacramentum ordinatur, est reconciliatio cum Deo, & peccati mortalis remissio post baptismum, sicut hac autem reconciliatio-

131 Quæstio VII. Articulus I.

ne, & remissione falsi obsecri non potest, & hic effectus nulla ignorancia suppleri potest etiam invincibilis ergo non tantum est necessarium necessitate precepti, quia talis necessitas per ignorantiam invincibilem suppleri potest, ut loc. cit. dictum est, sed etiam necessitate mediæ. Ex quo pater mortaliter peccantem post baptismum salvari non posse, nisi penitentia Sacramentum recipiat in re, vel in voto, hoc est, nisi recipiat ipsum penitentia Sacramentum, aut actu contritionis eliciat, in qua votum Sacramenti penitentie continetur, aut eliciat actu contritionis dilectionis Dei super omnia, qui actu contritionis sequitur; unde inquit Trident. sess. 14. cap. 4. remissione peccati non esse contritione attribuenda sine votu Sacramenti, quod in illa includitur. Sufficit vero contritus cum votu Sacramenti, quando vel adhuc non instat tempus obligationis, quo peccator per confessionem justificari tenetur, vel si teneretur, non posset transi confiteri, & hoc tota doctrina expressè habetur apud Doctorum cit. 4. dict. 17. quæst. un. in solutione principali ad auditorium Augustini & Cagliodori, ubi dicit contritione annexum esse debere votum confiteri, nec deleri peccatum per contritionem fine proposito confessio, nam qui actu contritionis elicit, tenetur adhuc eadem peccata, quorum remissio per actu contritionis obtinetur, subiecte suo tempore Sacramento penitentie, contritus enim ita justificatur, ut peccatore liberum relinquit ab obligatione subiecti peccata Sacramento penitentie, quamvis remissione peccatorum illorum per contritionem obtinerit, unde qui contritionis actu elicit, obtinet quidam virtute illius peccatorum remissio, non tam simpliciter, & absolute, sed per ordinem ad futuram confessionem, cui Deus vult illa eadem peccata subiecti debere; facta autem confessione a tali obligatione penitentis liberatur, sicut quando res aliqua venditus, & traditur emptori ante pretium solutionem, acquirit quidam emptor illius rei dominium, & venditor tradit per ordinem tamen ad futuram solutionem. Quomodo autem hinc non consequatur contritione in nova lege esse deterioris conditions, & minoris virtutis, & efficaciz, quam in veteri lege, abi justificabat independentia a confessione jam quo declaratum est loco citato, ubi diximus potius hinc sequi, quod modo fit majoris virtutis, & efficaciz, quam fuerit in veteri lege, qui nemini potest esse certum, si veram habeat contritionem, & efficacia autem Sacramenti videtur esse, ut vocie fieri debet, sicut ab eo quæ in baptismis, Tandem de necessitate huius Sacramenti est, ut ab ordinem ore profutatur, ut supra dictum est, unde Concil. Florent. loc. cit. dicit formam huius Sacramenti esse verba Sacerdotis, ergo istam est de necessitate dicendum videtur. Nos tamen loc. cit. n. 442. diximus mutos etiam de jure divino ad hoc Sacramentum teneri. Ita Scotus d. 17. cit. q. un. in solutione principali, & et communis Theologorum sententia. Probatur, quia nullum existat præceptum divinum, vel Ecclesiasticum, ut confessio Sacramentalis humana vox haec; non quidem divinum, quia neque ex sacra scriptura, neque ex traditione constat de huiusmodi præcepto; neque ex eius institutione hoc præceptum colligi potest, siquidem ex eius verbis solus habemus necessarium esse, ut penitentis iudicis causam suam manifestet hinc tamen deducit non potest opus esse, ut hec notitia debet per proprium sermonem humanum, nam haec etiam haberi potest per quæcumque expressionem, per alia sensibili signa, & ita servatur in præceptu, ut constat de moribundis, qui non petentes loqui signa contritionis, & confessio exhibent, sic ergo pariter muti sicut huius obligacionis capaces, non solum, quia non sunt capaces præcepti, sed etiam quia non sunt peccati actualis capaces, quando est materia huius Sacramenti, & eadem ratione, si quis est adulterii innocens, & in gratia confirmatus, ut fuit B. Virgo, non obligaretur hoc præcepto, ut ait Doctor loc. c. omnes etiam, qui sunt capaces, & conscientiam peccati mortalis habere, possunt, hoc præcepto teneri. Ex quo fit infantes autem usus rationis non sunt huius obligacionis capaces, non solum, quia non sunt capaces præcepti, sed etiam quia non sunt peccati actualis capaces, quando est materia huius Sacramenti, & eadem ratione, si quis est adulterii innocens, & in gratia confirmatus, ut fuit B. Virgo, non obligaretur hoc præcepto, ut ait Doctor loc. inf. solutione ultimi argumenti. Dubium tamen est de Infidelibus, ait tenetur tali Confessione præcepto. Afirmant aliqui purum etiam Infideles, qui baptizati non sunt, hoc præcepto obligari, non quidem Ecclesiastico anno Confessionis, sed divino de Confessione simpliciter facienda, quod etiam tener nonnulli ex Scotis, ut diximus loc. c. quorum præcipuum fundatum est, quia præceptum de confitendis peccatis non est humanum, sed divinum; ergo non solum ad illud tenentur fides, qui sunt intra Ecclesiam, sed etiam Infideles extra Ecclesiam existentes, quia præceptum divinum obligat omnes.

Matriu Theolog. Moral.

151 Nos tamen diximus qu. 6. cit. n. 442. quod licet de possibili potuerit hoc præceptum Confessionis etiam ad infideles quoad omnes partes, negatur consequentia, quia manifestatio humanorum conceptus potest fieri, non solum vox, & locutione, sed etiam scripto aliisque signis, & notibus, unde bene potest quis peccata sua aliis signis exprimere, & accusare, & consequenter bene poterit ab iis Sacerdotibus abfolvi, adhuc tamen optimus, & conseruus modus confitendi per vocem, & verba, que in humano commercio sunt commodissima signa. Ad Confitem, patet per idem, video enim Concil. Florent. peccatorum

L 2 acc.

etiam centum furatus fuerit, non enim hoc circumstantia esset, necessaria confitenda. Respondebat negando con sequentiam, quia furatus centum aureos tenet totum numerum confiteri non quidem per se, sed per accidens ob obligationem, scilicet; restituitionis annexam, ut supra dictum est, in quo casu iam obligatio aliunde oritur, non autem ex hoc capite prae se, quia illi circumstantia notabiliter aggravans & ab illa etiam obligatione praefindendo nunquam licet pati entem menti in confessione; vel maiorem occultare quantitatem in his circumstantiis circa eisdam, non quia has circumstantias taceat, sed quia non confitetur peccatum, quod fecit, sed aliud, quod non fecit; vel certe non explicat rotum peccatum, quod fecit, sed aliud, quod non fecit, vel certe non explicat totum peccatum, quod fecit, sed partem tantum, ut fuit l. e. ostendamus, ubi etiam alias objectiones in oppositum solvimus ibi videntis, & in fine articuli qualium illud breviter resolvimus. An potiens tenet has circumstantias aggravantes manifester, ha si Confessario interrogetur.

177 Quinto tandem certum est apud omnes, nec id non
sodem modo omnes explicit, ad hanc Confessionis integrati-
onem alesquandam præsupponi debere diligens, & exactum con-
scientie examen, quia ex ipso, quod confessio integrum
nuntiatur mortalium est sub precepto, sub eodem quoque pre-
cepto cada dictu[m] examen ad confessionem præsumit, qua-
busque dictu[m] examine integrè fieri nequit moraliter loquen-
do, & id co Trid. i.e. inquit, operis à paucis tantum omnia pes-
cata mortalita, quorum post diligenter discessione in conscientiam
habent, in confessione recenseri. Et quanvis non posse assignari
aliqua certa regula ad dignoscendum quando exeten fit suffi-
ciens ad integrum peccatorum expressionem, Scotus noster
quem postea Recitatores omnes sunt fecuti ad tollendos scrupu-
los id. g. r. a. 2. inquit necessarium esse præmettere diligen-
tiam inquisitionem secundum possibiliterat fragilitatis humana-
rum, quod ita declarat, ut homo adhibere debeat tantam dilige-
nientiam in sue conscientie examine, quantum adhibet circu-
la aliquod arduum negotium, quod sibi multum est cordi, si uel
uxorem ducere, vel Principem aliquo in causa
amissionis magna partis honorum; talis in quaue, ac tanta dilige-
ntia sufficit, etiam si aliquia præsumi posset, quod per
exquisitam diligientiam sufficit, etiam si aliquia præsumi pos-
set, quod per exquisitam diligientiam, & istam maiorem plura
adhuc peccata in mente venire, & hoc est, quod communi-
ter dicitur ad examen conscientie requiri summae diligen-
tiam moraliter possibilis; non verò physice. Unde nec
cit nimis levis, quæ apta non sit peccata in memoriam revoca-
re, nec nimis exquisita requiri, qualis maxima sollicu-
dine adhiberi posset; sed ad tollendos scrupulos conveniens,
& mediocris diligenta adhiberi debet quanta prudentis viri ar-
bitrio sufficiens videatur. Et ut inquit Doct. quanto in rebus
gravibus, & magni momenti a viris cordatis, & prudentibus ad-
hiberi solet. Et hec pro vario perforatum statu, pro quantitate
temporis ab alia conscientia elapsi inequalis est debet, & ma-
jor in uno requiriatur, quam in aliis, ubi certa regula, & mensura
taxari non potest, nisi prout in singulis prudentia dictaverit, non
suum ruderios ad tam examen sunt obligandi, ut docit, & præde-
sus, sed Confessari industria adiuvari debent ita tamen ut aliquam
saltem diligentiam iuxta suam capacitatem præferint,
ad evitandas perlextantes, & ferulipos tollendos, in quos per-
sonas laicæ, & idiorum aliquando incursum soleant conscientias, quâ-
ta, & qualis diligenter requiratur ad sufficiens conscientia ex-
amen, quod Confessionis facienda præmetti debet, ut peccatorum
suum absolutionem medio hoc Sacramento conquisci posse
& hec Sc. doctrina pâsim a Summis recipitur, & approbatur.

A.R.T.I.C.U.L.U.S QUARTU.S

An semper, & in omni casu confessio debeat esse integra, vel aliquando non integra sufficiat, immo non explicita.

DE hoc punto ex professo tractamus b. 18. cit. art. 2. & 3. ubi ab initio advertemus; quod confessio formaliter non integra dici solet; quando poenitentis in confessione aliquod peccatum mortale culpabiliter omitit; confessio vero materialiter non integra vocatur; in qua poenitentis non peccat omitendo rationabiliter de causa aliquod peccatum mortale; quod per se loquendo sub gravicula exprimere tenetur. Et quidem certum est omnino ex dictis confessionem debere esse integrum utroque modo per se loquendo, & regulariter, at per accidens, & in quibusdam causibus fatentur omnes sufficere quandoque etiam non integrum, seu dimidiatum, in qua nimis aliquod mortale peccatum aliquatenus rationabiliter de causa, & legitimo impedimento pretermittatur, vel aliquia circum-

in genere, sed etiam in specie, quia cum absolutio sit actus judicialis, causa debet esse Sacerdoti distincte cognita. Communi-
natiom, & probabiliori opinio affirmat apud Recentiores, & ex nostris præsternit Pinc. Aret., Hiribarren, & Faber disp. 2.4.
c. 4. ubi at hanc esse probabilem, & magis plam, quia val-
datur videtur, quod qui in extremo sit utere cupit, & vult
succipere Sacramentum penitentie, tamen propter infirmata-
menta aliquam impeditem locutum, & alios motus, quibus
peccata sua particulariter intelligibiliter Sacerdoti manifeste-
runt posse, privetur beneficio tanti Sacramenti, & si exculpa-
bit via salutis. Nec sufficit dicere posse in tali casu salvari per
actum contritionis. Nam talis actus est validè perfactus, quem
non ita facilius non elicere possit, præsternit in articulo mortis
constitutus, ubi gravitas infirmata, tentationes, & alia ne-
goria cum valere perturbant, ideo si folam habeant attritionem,
non salvabitur sine Sacramento, cum Sacramento autem sal-
vatur, & idem hæc secunda opinio est probabilior, quia proba-
tur ex decreto Conciliorum, & Ponitificum, & præsternit Pau-
li V. in Rituall Romano, ubi statuitur ab solvendum esse infir-
mum, qui petit confessionem in verbis si ager confundens de-
ficiunt, hoc per te, sive per alios offendunt, absolvamus eum.
Quare Sacerdos non solum potest, sed etiam debet impendere
absolutionem ægroti in casu proprie, ne forte, si folium ha-
beret attritionem, dannetur; quia cum beneficio absolutionis
factus est salvus. Ad fundamentum prioris opinionis dicen-
dam est, ad rationem, & valorem Confessionis sufficeret si sit ac-
cusatio de peccato commiso, qualis est in propvio, licet im-
perfecta, sed quanta haberit tunc posset, qua defatur notitia
delicti, sive eam jam haberet Index, fiv non, & pesear reme-
diu in implorando eum officium, ut pater quotidiano experim-
tatio fori exteni. Concordo Tr.loquitor de integritate confessio-
nis prout per se, & regulariter fieri debet ex institutione Christi
non autem prout per accidens contingere potest, & in aliquo
casu necessitatis, sicut hic loquimus; tunc enim sufficeret potest
confessio in genere facta pecatorum commissorum, quia ex in-
potentia exprimit nequeunt quoad species hæc enim confessio
generalis in tali casu fatus informat Confessori, ut possum
gnoscere illi peccatum habens materia remotam Sacra-
mentum, & punitum, & punitum, & punitum.

ti, qui sunt peccata, velle ab illis aboliri, quae sunt per te requisita ex parte penitentis ad valorem confessionis, unde licet in talibus casu peccata in specie non exprimatur, impotenti exefucatur.

181 Tertius est difficultas, an posse ab illo, qui morbo op-
prefitus nullum peccatum neque in genere confiteretur, sive ore,
sive natus, exhibet tamen figura doloris coram Sacerdote, sive
explicite in ordine ad Confessionem, & claves Ecclesie, ut
dicat. Confessio dolere se de peccatis, velle confiteri, & petere
a Deo veniam propter absolutionem obtinendam, fuit ab
que ordine explicito ad claves, & fine mentione Confessionis,
ut si tunc at pectus, si imaginem facram cum suispiris apicat,
si dicat, Misericordia mea Deus. Negant Suarez, Bon. Megali,
& ali pauci, qui licet dicant exhibent figura primi generis pos-
se, ac debere absolutionem impendi, non tamen exhibentis figura
solum secundi generis. Ratio est, quia vera, & necessaria
materia huius Sacramenti est propriè confessio, & excusa-
tio, non autem sola devoatio, & contrito, sed venia petitio,
quamvis exieritis expressa. Nos tamen diximus q. 18. cit. ar. 2.
anno 500, quoquecum figura primi, quam secundi generis
sufficerit, ut laboranti in extremis absoluto Sacramento insi-
pendi posset. Ibi Lucus, Diana, Layman, Sancius, & alii
quamplures etiam ex nostris. Ratio est, quia non solum prima,
sed etiam posteriora signa sunt quedam confessio in ordi-
ne ad absolutionem Sacramentalem, non quidem expressa, sed
tacita, quae sufficit in casu illo extremo necessitatibus; ergo &
consequenter patet, probatur absurdumpsum, quia etiam perdi-
tissimi homines in casu proposito quanquam habent vocem pro-
movere solent in petenda confessione; ergo etiam in eo, qui de-
stitutus est vox; signa illa sunt tacita confessio, quia & ipsi
animi sunt remedium quae possunt modo querunt. Et quidem
ex Aug. ferm. q. 44. tunditur pectus, ut arguitur, quod latet in
pectore, & evidenter nulla occultum cafigit peccatum; est
ergo nec nos rursus aliquia peccata manifestatio, & accusatio,

fello facta per ligna, & facta per Interpretem in casu necessita-
tis et vera Confessio, imperat imperat ut superius vult et confessio
autem facta a moribundo in casu nolto est hismodi,
nam sit per signa, & per tellus ea fit soliter Sacerdotus supervenient
referentem, que prouide aequivaleat Confessionis facta per
Interpretem; ad notitiam autem Sacramentale sufficit qualis
cumque peccata nota, qualis a re hic, & nunc haberi potest,
tamen falsum est abolitus loquendo, quod in arguento afflue-
batur, materialm essentiale hujus Sacramenti esse Confessio-
nem, qua penitens se accusat coram Sacerdote de suis peccatis;
nam etiam superius diximus Confessionem per Scripturam in
absentia Sacerdotis esse validam, & Sacramentalem, dummodo
potest absolutionem penitentis obtainere in praesentia Sacerdotis,
ut notavimus supra q. 5. ar. 3. no. 125. & in praesenti questione
ar. 2. nu. 170. Nec etiam oblatum Decretum Clementis VIII. cir-
ca cuius intelligentia varia sunt exiguntur expositiones, qua-
rum quinque refert Averrois q. 10. sect. 17. que singulae aliquam
patiuntur difficultatem. Quare potius dicendum est predictis locis,
c. circa illius decimi reti intelligentiam, Clementem prohibuisse
Confessionem per literas, & internumcunum Confessorio absentia,
tamquam insufficientem ad absolutionem validam absentia con-
ferendam a Sacerdote patiter absente, cui fieret non vero hujusmo-
di Confessionem, qua sit per petitionem Confessari, & signa
doloris, quae est omnino diversa rationis a Confessione priori, &
ideo illa solum Confessio prohibita est ex vi illius decreti, non
autem iusta. Unde Coninch. disp. 7. nu. 10. ex Epistola Archi-
episcopi Armaciani refert eundem Clementem declarasse. Non
fuisse sibi proprium damnam, sibi prohibere, quod absolutionis Sacra-
mentalis impudentia incidentia est, & Averrois loco cit.
refert in Congregatione etiam S. Inquisitionis Romang sub die
2. Decembris 1611. denovo declaratum, ac iustum fuisse, ut Rit-
uale in predicto casu observaretur, ne decreto Clematis VIII.
id renoveret.

ac proinde confessio, etis magis explicitè signis prioribus illa innoteat. Confirmatur, quia ex Layman, Sancio, & aliis apud Dianam conferri potest ab solito moribundo, quando dubium est, an figura predicta procedat ex constitutione, aut ex morbi, & mortis angustiis, ac morte, cum prodele posse in firmo, ne obesse Sacramento propter appositum condicione-
m; ergo nullos magis conferri poterit, si dubitet solùm, an figura data ordinatur ad claves, nec ne, falso sub condi-
tione. Tandem probatur ex Rituali Romano Pauli V. iusti doc-
tores, docentes ad impendendam, absolucionem moribundo sen-
tibus definitio fuit esse, si confiteendi desiderium ostenderit.

Sententia exercita afferit e^t contra conditionem secreti nullatenus esse de clementia, & necessitate habui sacramenti, argue id est posse posse veram Confessionem Sacramentalem, etiam publice fari, aut pluribus Sacerdotibus, aut per Interpretem, certiores, communiter cum Suarez disp. 2. fest. 2. ubi non solum dicit secretam Confessionem non esse de necessitate Sacramenti ex institutione Christi, sed nec etiam esse de necessitate praecipti ex parte penitentis, quia nulla in hac re inventur praeceptum divinum. Tertia sententia media alterit usque ad confessionem secreter e^t ex institutione Christi, & non haberi modum confidendi ex sola Ecclesiæ traditione, ut statuit Trid. loc. e^t, non tamen istum modum esse de necessitate Sacramenti simpliciter, & absolutè loquendo, sed id quocunque causa, sed tantum prout regulariter fit, adeo ut confessio publice facta in aliquo necessitatibus, vel in loco ubi plures infirmi simul jacent tempore pestis, vel in repente incendio, terra motu, naufragio, & similibus, esset vera Confessio Sacramentalis, non quidam modum à Christo institutum, & in Ecclesiæ usitatum, sed tantum quo ad substantiam, quatenus includit informationem. Judicis in substantia, cum intentione recipiendi absolutionem, quia in quantum servat in substantia, sufficit in causa quo nequit observari modus canitati Christi institutus, & in Ecclesiæ confutetur, ita ex nolis Hieque, Aretinus, Brancatus, Pontius, & alii Scotiti, qui in hoc fere Scotum interpretantur, nec oppositum tenuisse, cum solum dicat, quod non si necessarium confiteri per Interpretem, vel pluribus Sacerdotibus, & quamvis de pro ratione, quod forum hoc est seceritum, tamen sine dubio loquitur de ipso, ut regulariter continget, & ut ex praecipto quis tenetur ad illud accedere, hoc enim sufficiunt intentio ipsius, quod erat probare confessionem per Interpretem non esse necessariam, & sub praecipto non cadere; Pro resolutione igitur questionis iuxta hanc tertiam sententiam, & doctrinam loc. cit. traditur.

Deinde dicendum est, cum quamvis Christus insinu-

Confessio efficienda; & tamen secrete, & soli Sacerdoti fieri non potest, ut quando confessio sit per Interpretem, certum est enim talem Confessionem, si hat, validam esse & Sacramentalem, five homine tenetur se confiteri, quando aliter non potest, five non. Alius est, si in articulo, vel periculo mortis, ut in bello, vel in naufragio, vel in aliquo loco peste laborante plures confiteri velint, & non possint, nisi aliis audientibus, & simul confitentes, certum est enim has, & similes Confessiones validas esse, & Sacramentales. Quod vero est Faber talen Confessionem esse quidem validam, non tamen Sacramentalem, nec Sacerdotem tunc absolvere penitentem, ut Minister Sacramenti, sed ut Jude^x, & Minister publicus in foro exteriori, & ea auctoritate, qua abolveret habens auctoritatem in foro publico, est plenaria omnium sensu, fidelis enim sic decedentes ex hac vita in illis necessitatibus casibus firmiter credunt deciderem cum Sacramento penitentia, & Sacerdotess ipsa tunc temporis intendit sic confitentes Sacramentali impendere absolutiōnem eius formam proferoendo, & ita est in praxi, sicut præteritis annis magna pietatis laude auditum est, & remuntrum est Velavio monte ingentibus flammis, & tota Civitate Neapolitana erubris terra moribus contremente, passim in viis, & templis plurimos graviora sua peccata coram quolibet obvio Sacerdote proclamante absolutionem petendo, ut referat Averla 10. fest. 5. infra. Quid si alter est, in magnum verteret fiduciam sic decadentium detrimentum, quia atrito cum Sacramento conjuncta sufficiens est ad delenda peccata, non autem exstra Sacramentum, unde si aliquis in illis casibus foliam de suis peccatis atritionem haberet, non verò contritionem, venient illorum non conserueret. Nec faciliat, quod air Faber, Ecclesiæ datum esse pote latentes in utroque foro absolvendi, & illam abolitionem a peccatis in foro externo valere etiam in Celsis, sicut Sacramentalem, gratis enim hoc omnino affluerit, quia oris lenitatem. Et siue remitterit peccata, confusa Sacerdoti

164 Primo dicendum est, quod quavis Christus infestum modum confitendi secreteum, et quam modum Confessionis regularum, & ordinarium, ac per se convenientiem, non tam iste modus de efflesia, & necessitate simpliciter Confessio sacramentalis. Ita statutum q. 17. cit. a. 1. num. 463, contrarialem opinionem relatam, &clare deducitur ex Trid. cit. sell. cap. 5. ubi sic loquitur. Ceterum quodam modum confitendi creput apud solum Sacerdotem, & h[ab]itum non vetterunt, nisi aliqui in vindictam suorum scelerum, & sui humiliacionum, tum ob aliorum exemplum, tum ob Ecclesie offensae edificationem delicta sua publice confiteri possit, non enim hoc tamen dienno mandato praeceptum i[st]a Concilium, quibus verbis clare insinuat, quod confessio secreta utique infinita est a Christo sub obligatione, non tamen publica; licet neque hanc vetteri peri posse in aliquo casu necessitatis, & ob aliquos fines particulares ultra absolutionem obtinendam. Neq[ue] sic tamen infuscatus est modus iste secrete confitendi, quod non possit penitus: enuntiari tali modo, fiv' juri suo, quia ob eius famam, & quietem privilegium, & virtus remittendi peccata confessa Sacerdoti etiam cum sola attritione data est solum abolutionis Sacramentalis, & confitas ex scripturis, Concilis, & Patribus non autem talem absolutioni judiciali. Ratio tandem a priori est, quia licet Confessio fat sine secreto, adhuc potest esse vera confessio ex dolore cordis profecta, & per illam dari Sacerdoti sufficiens notitia, ut possit de peccatis judicare; ergo etiam si in aliquo necessitatibus casu aliis interficiant, & audiant, ad h[ab]u validitas Confessionis salvare potest. Nec valit Fabri responso, non sufficere ad Sacramentum pontificis peccata manifeste Saceroti, & eus dolore cordis ad absolutionem eorum obtinendam, sed requiri infuper quod Confessio sit secreta. Hac enim est manifesta principii petitio, non enim est, quod in disputatione vertitur, & quod recte illa ratio impugnat, quia ad essentiam Sacramenti nil aliud requiritur, quam materia, forma, & intentio Ministri, que omnia sunt in Confessione publice facta in predictis.

cessus fuit, quæ renunciatio licet est punitienti, ut ex Consilio confit, estque consueta iuris naturali divino, & Ecclesiastico. Confitemur, quia plura habemus circa Sacra menta Christi Domino instituta, que tamen non sunt de conscientia, & secessitate Sacramenti simpliciter, & absolute loquendo, sed sunt ordinarie, & regulariter, sicut a Christo Domino Ecclesia accepit modum orandi, gratias agendi, & benedicendi, ante eucharistiam conseruationem, ipse enim gratias agens benedicit, fregit, &c. & tamen si ab eo his omnibus fieri conseruatione, adhuc valida esset, quia de conscientia Sacramenti nihil aliud est, quam materia, forma, & intentio Ministeri, sic ergo in proposi tione, quamvis a Christo hunc Confessionis modum Ecclesie accepte, nec possit Ecclesia ipsum abrogare, vel inmutare, nihilominus in Confessio in aliquo necessitatibus casu, aut aliarationibl eis de causa publice fiat, adhuc erit vera; & Sacramentalis confessio, si reliqua que habent rationem materie, & forme non deficiant, Ex quo sequitur Confessionem publice factam Sacerdoti ali quo necessitatibus casu, vel alia rationabilis de causa, si carcer adiunxi, esse validam, & Sacramentalem, ut deducitur ex presé ex Concilio loco citato ubi ait Christus non prohibuit Confessionem publicam, si punitienti san facere velit, licet foliam fecerat praecepit; ut regulariter, & ordinariè faciemus, & fatigemus. Concilium ubi loqui de Confessione Sacramentali, quicquid dicat. Faber loco citato ibiueni loquitur de Confessione in generis; que est accusatio ipsius, eam que distinguit in publicam, & secretam, docens solam secretam esse praeceptum, non vero publicam; ex quo mihi sequitur publicam, non esse Sacramentalem, taliter quad substantiam, fed solum, quod non cadat sub divina praecepto.

166 Secund dicendum est, Confessionem publicè factam Sacerdoti in prædictis necessitatibus casibus, vel alia rationabili de causa, licet ester Sacramentalis quoad substantiam ut probatum est, non tamen quoad modum, quo scilicet est instituta a Christo, & ad quem obligat Confessionis præceptum. Hanc affectiorem statuum questionem, 17. cit. num. 465. cum Autoribus tertia sententia media, per quam facile conciliari possunt alia duæ opinione extrema, & explicari in quo sensu dixerit Doctor noster talen Confessionem non esse Sacramentalem, negat enim esse Sacramentalam non simpliciter, & absolute loquendo, sed respectivè ad modum securum confundi, cum quo obligat præceptum affirmativum Sacramenti, & finis quo non obligat. Probatur autem, & explicatur assertio, nam in commun modo loquendi, ut aliquid dicatur simpliciter, & absolute tale abique addito, non nullum requiritur ut sit tale secundum substantiam, sed etiam secundum reliquas conditiones ad illud regulariter requisitas; quia ratione puer, & infans licet sibi homo, secundum substantiam, quia tamen non est rationis compos, nec dum ad usum rationis pervenit, non appellatur homo aut vir, fed puer, & infans, quia in commun modo loquendi per hominem intelligitur, qui est rationis compos, & jam ad rationis usum pervenit, si igitur in proposito est de Confessione publica discurrendum, quod licet quoad substantiam possit ester Sacramentalis, quatenus nimis in cludit informationem Iudicis in substantia, & cum intentione recipienda absoluzione a Sacerdote, & fit a punitienti, tamen quia non habet conditionem, & modum, quo a Christo Domino instituta fuit, & præcepit, & quo regulatior & ordinariè in Ecclesia exerceri solet; id est simpliciter & ordinariè in publicam.

¹⁶⁵ Confirmatus quia , adiuncte aliqui casu , in quibus ceteri , & absolute loquendo non dicuntur Sacramentalis ,

Quæstio VII. Articulus II.

535

quia modus secreti deficit, sed dicitur talis tantum in substantia. Confirmatur, quia illa confessio dici debet, & confutet sacramentalis simpliciter, & ab solute loquendo, que regulariter exigitur, & non illa, que in casu tantum necessitatis permittitur, vel alia rationabilis de causa, & non altera, quia in quantum servat substantiam Confessionis Sacramentalis, sufficit in casu in quo neque observari modus regulariter requiritur. Demum, quia talis confessio, quia publica est, per accidens se habet ad sacramentum, in tantum enim respicit Sacramentum, & ratione eius participat, in quantum praesice est accusatio rei apud Iudicium cum intentione ab eo recipiendi abolitionem; quod vero habet apud alias, vel aliis presentibus, est omnino impertinens ad Sacramentum; it et ad alias fines a Clericis relatos conferre possit, ut ad sui humilitationem, aliorum exemplum, Ecclesie adificatione, &c. qui tamen fines non sunt Sacramentales, redundant enim omnes ex Confessione illa ut notificat peccata aliis publici, qui non habent potestatam judicariam absolvendi, & non in ordine ad abolitionem, unde penitentia est abolitionis capax, & Confessio Sacramentalis ea praesice ratione, qua dirigitur ad Confessarium pro informatione danda, & abolitione obtinenda, non vera ea ratione, que fit publice, & ad alias dirigitur nullam habentes potestatam judicariam absolvendi, unde ex hae parte confessio dici non debet, nec potest Sacramentalis. Rationes vero quibus Faber l.c. probare nititur confessio nem publice factam, in casu necessitatis, sive alia rationabilis de causa, nullatenus Sacramentum esse, nec etiam secundum substantiam videtur solutas q. 17. cit. ar. 2.

nee erubescientiam excusat, hac enim confessio ex natura sua habet pro objecto actum penitentis, praesertim confessionem, quia secundum unum humanum sit vocis humana, atque adeo ex intrinseca sua ratione confessione modo humano requirit, si naturalis importunitas id non impedit. Confirmatur ex Concio Florentino in decreto post ultimum felio nemo, ubi materiam Sacramenti penitentiae angustias dicit esse *oris confititionem*, quia hæc sola, & universaliiter fit confessio Sacramentalis, sed quia regulariter, & ordinariè vocaliter fieri, debet, quando naturalis importunitas non obstat, præter quam nulla rationabilis causa occurrere potest, quia quis coram Sacerdoti oris confessionis omittire posset. Denique ut bene discutit Brancatus notier. loc. c. si hoc alteratur, facile inventetur maxima fiducia copia, & praecipue pullular, quia haec dispensatio ut vel utiliter, cum enim notum non sit, cuius gradus, vel intensio debet esse pudor à calo precepto excusans, facilissime cum fibi in esse existimat, unde brevi tempore confessio vocalis non amplius esset in usu, & deficeret.

169 Quarto præterea est difficultas, an confessio sit vere Sacramentalis, & valida, si pat per scripturam praesenti Ministro, & hic non loquimur de obligations, & precepto contendi per scripturam, quando non potest voces, nam de hoc sufficienter dicuntur est art. præced, sed ferme est de validitate confessionis Sacramentalis, & sensus est, an confessio facta per scriptum, quod legatur a Sacerdoti præstante, sit contra Christi institutionem, atque ita nulla, & invalida. Pro ergo difficultatis resolutione, ne jam diximus l. c. nu. 477. confessio per scriptum facta

167 Tertiò, quia plures alias conditions ad veram, & legiti-
mam Confessionem requiras. Theologi recensere solent, & es-
tas tantum hic examinare intendimus; que aliquam habent
difficultatem, ex ea namque super Summis, passim explicata
videri possunt; hic dubitari solet, an Confesso Sacramen-
tis debeat necessariis esse vocalis, itaut necessarii sit facienda
voce humana, & propria penitentes, quando impotencia non
impedit, nam in tali casu certum est, & exploratur a opum
ones, quantum ad substantiam Sacramenti attinet, fatis esse
quancumque expressionem per quamcumque signa sensibili, &
ita servatur in praxi, ut etiam mutis, qui nubibus, vel aliis signis
peccata sua exprimunt, prout possunt, impendatur absolutione,
& similiiter moribundis, qui non potentes loqui signa contribui-
, & confessionis exhibent, ut dictum est art. p[re]ced. num. 175.
est igitur difficultas, an excludo actu impotencia si de necessi-
tate, & obligacione precepti contineat per vocem. Communis
Receptionis in sententia, ut dictumque est, 17. cit. art. 3. num.
475, docet altera quidem gravem obligacionem, sed que ration-
abilis causa excusat querat, nec quidem ex institutione huius
Sacramenti, vel ex ullo precepto divino, vel Ecclesiastico ta-
lem obligacionem habet; sed tandem ex usu ipso, & styllo fide-
lium in Confessionibus faciendis, & Sacerdotes non permette-
rent aliter conficeri violentes, fatis haec obligacionem fundari,
qua supponit a consequenter redrederetur irrita, & invalida
confessio fecit facta. Adduc tamen haec obligacionem non
esse talen, ac tantam, quex ratio[n]abilis causa aliquam execu-
ptionem, & excusationem non admittat. Etsuscimus ratio pre-
fertim censetur ad excusandum a confessione vocali, etiam ex-
cluso casu impotentie, magna difficultas, vel nimia verecundia
in exprimendo peccatis commisisti, si p[ro]pria v. g. primum put-
dore non audeat tua peccata verbo profiteri; sed facultas fer-
re pro legenda tradit[ur] aut si finitimus gutture laborans, & cum
difficultate loquens cum immo luis describeret posseculam enim talis
obligatio confessionis vocalis sit solu[m] ex coniunctudine intro-
ducta, non est accipienda cum tanto rigore. Ita Suarez, Vas-
quez, Beccan, Coninch. Lugo, Layman, Diana, Capenfis,
Filliculus, Averfa Fagundez, Stephanus a S. Gregorio, & alli
Receptiones passim.

168 Probabilius tamen statuimus q. 17. cit. art. 3. num. 476. cum Barb. disp. 29. cap. 2. Brancato disp. 19. art. 4. & 5. & alii Scotifili ad p[ro]p[ter]ea p[re]ceptum divinum Confessionis vocalis, nec erubescitum excusare, sed solam impotentiam. Colligitur ex Scoto 4. d. 15. q. 1. art. *in fine*, & d. 17. q. 1. *in principio*, & art. 1. per totum, ubi confessionem Sacramentalem docet esse actum externum, & ex sua iustificatione vocalem, quando naturaliter in potentia non impediret, ut accidit in mutis, quod si quis diffiducitatem haberet loquendi, ut accidit in balbutientibus, poterit verbo nutibus adjuvare, ut sufficiens posset Confessio-rii penitentis concepturn intelligere, & hoc aperte habetur e. *Quempanies de penitentia distin.* I. illis verbis: *Precipit enim Dominus mandatis, ut offendentes ora Sacerdotibus docens corporalis presencia confessione peccata, non per nutum, nec per scriptum manifestanda, dixit enim ora monstrante, erubescitum enim vilia timore officio fit venia criminis.* Ex hoc ergo Canonibus habemus faciem confessionem ore, et divinum p[re]ceptum , ergo hucus unquaque potest dei scripta, ut p[ri]mum; & ergo in differenter quilibet potest uti scripta, sicut vocali, cum ex qua littera Christi in signis Sacramentalibus sit depicuta. Respondeatur, quod quando Christus confessionalis institutio in signis Sacramentalibus habuit pro objecto talis institutionis aliquod signum sensibile, quo homo peccata sua Sacerdoti manifestaret abstrahendo a voce, scripto, nutibus, & aliis signis ad humanos conceptus exprimerentur donis, cum hoc duferimur tamen, ut vocalis confessio semper esset in iu[en]to, & regularis modus confi- tendi scripta vero, & per nutus in cibis dumtaxa necessita- tis, in quibus nimis vox non suppetat, unde cumque hoc proveniat; & ita etiam sentiunt Suarez dis[cept] 21. sect. 3. & Vasqu. q. 19. art. 3. dub. 4.

170 Quinto tandem est difficultas, an confessio per scriptum ram in ambientia Sacerdotio[n]is fit valida, & Sacramentalis, com- munis sententia negatur, ned enim esse validam, & Sacramentalem debet asserit etiam illiscitam ex decreto Clementis VIII. Con- fessio 67, per quam expresse prohibetur confessionem Sacra-

*Ita huiusmodi facere contineundam ore, esse divinum praeceptum ; Initio 67. per quam expresse promisit constitucionem Sacra-
Matrii Theolog. Moral.*

mentalem per litteras Sacerdoti absenti, & declarat illicitam Recentiores omnes post tale decreterum à Sede Apostolica emanatum, ac etiam Scotus omnes idem affirmarunt etiam ante eam decretum, quia Scot. 4. d. 17. q. un. c. 17. finem expresse docet confessionem per Scripturam absente Sacerdote non valere. Hoc tamen difficultas non ita absoluere decidi debet, sed juxta doctrinam superius assignatam q. 5. cit. art. 3. n. 125. nempe abduc talis constitutione non obstante, validum est haec Sacramentum, si poenitentia per litteras peccata mortalia inventantur antea remissa, non tamen confessio, ut postea remissa per actum penitentie contritio, aut per aliam confessionem indirecitur, in qua ex obliuione inculpabili omisita fuerint, & ratio est, quia illa remissa non fuerunt virtute contritionis, vel precedentes confessiones indirectes, nisi in vero confessionis de illis facienda. De illis vero peccatis, de quibus penitentia debitat, utrum mortalia sint, vel utrum sint ad ea communis, communis Doctorum sententia est, & in praeterea, penitentia ad ea sub dubio contenda obligari, quia in dubiis tutoris est tenenda, aut viser potest apud Aretinum 4. d. 17. q. un. art. 12. & omnia illa peccata mortalia sunt, & cedent Sacerdoti esse confitenda, ne que sine sacrificio confessionem dividat, vel dimidiat peccata, ut quidam peccata unum, reliquaque peccata alteri Sacerdoti declarantur, cum huc diviso, & dimidio confessionis integratio eius repugnat, nec possit unum peccatum mortale sine alio remitti, & ita praefectus observat Abellius c. 5. de Parvissim sect. 14. cum Petro de Ledelma tr. de Sacram. panis. c. 16.

172 Secundo ad integratatem Confessionis requiritur, ut poenitentia omnia mortalia confiteatur, tunc quodam speciem, quam quod numerum eorum in eadem specie, necesse est, autem confiteri species omnes peccatorum mortales non vero physicas, quando morale non mutant ut v. g. quod occisia facta sit gladio, vel veneno, & ratio est, quia non cognita species peccatorum, non potest a Judge huius fori causa gravitas dignosciri, nec debita penitentia pro graviitate peccatorum imponi. Nec obstat, quod iudicis & idonei speciem peccati diversitatem ignorat, quia in tali causa factis faciunt, si factum narrant. Numerus etiam peccatorum est necessarius in confessione exprimentibus dicens, toties furtum sive forniciationem, vel mentitum, quod si certus numerus non occurrit, debet exprimere verisimilem, dicendo se decies, vel centes, aut circiter mentitum est. Habetur autem hoc in Conc. Florent. fefs. ult. de hoc Sacramento, & in Trid. loc. scilicet I. 4. c. 5. & can. 7. cum dicunt necessarium esse confiteri omnia, & singula peccata mortalia, nempe de iure ipso divino, qui loquendi modus plane denotat, non solum varias species esse exprimendas, sed & singula peccata sub eadem specie. Qui ergo determinate recordatus de numero suorum peccatorum, debet absolute dicere, toties sum mentitus, vel forniciatus, & sic de singulis peccatis mortaliis. Qui vero non determinate, & praeceps de certo numero suorum mortalium peccatorum recordatur, debet dicere circiter, sive inter plus, & minus, quia plenumque praefertur in longioris temporis confessionem impossibile est exacte numerum peccatorum exprimeret, & ad impossibiliter nemo tenebat, quare factis faciendo quantum potest mortale diligenter in membris recurrat. Quod si neque hoc modo aliquip verisimile dicere confidit ob memoria labilitatem, vel peccandi frequentiam, aut temporis longitudinem, ut contingit de meretricie mulierum amorum spacio vitam forniciariam agere, vel viro pluribus annis concubinam habent, & similibus, debet saltem dicere tempus, quo in eis statu permanebat, quantum sibi videtur, exprimendo coniunctum, & frequentiam peccandi, ut toties in die, vel hebdomadib, vel mensili. Et in confessione meretricie ultra tempus, vel biennium, aut decennium meretricie, & frequentiam, ut toties in die, hebdomadib, vel mense, debet exprimi certarum specierum numerus, ut si peccavit cum viris conjugatis, cum Religiosis, vel ordinatis in sacris, si peccato contra naturam, hæc enim peccata diffinientur specie malitiae, & faciliter numerari possunt, quia non solent esse ita frequentia, & hæc est communior Theologorum sententia, ut secundum tabulam post nausagium, non potest aliquem ad ipsam configere pro remedio contra peccatum veniale, sed tantum contra mortale. In eo inferius postquam documentat peccata venialia etiam materiali sufficiunt, licet non necessaria huic Sacramenti, ideo homines post venialia confiteri, & hanc confessionem esse verum poenitentia Sacramentum, movens postea dubium sub lit. R, an obligatus confiteri semel in anno, si ergo præcepto Ecclesiæ non habeat nisi venialia tantum, teneatur ad confessionem illorum pro obseruancia præcepti, respondere non tenebitur dicens, quantum capio ex statutis Ecclesiæ generalibus, nullus tenetur ad confessio nem venialium in quocumque casu, neque in hoc Ecclesiæ specificavit præceptum de Confessione, & obliquis fibi, quomodo in eo anno poterit Pastor ovis sive vulnum cognoscere, tenuerit tunc sufficere, si sibi Sacerdoti dicat, Domine regnator Deo, quia ex quo fuit ultimo confessus, non habeo conscientiam de peccato mortali, date mihi Eucharistiam. Et hoc docuit exiā Trid. loc. cit. dum inquit mortalia esse deferenda ad Sacerdotes Iudices, & Christi Vicarios, venialis vero, quamquam utiliter deferantur, posse sine culpaciensi, & aliis modis remitti, ut legium,

legium, & haec debent necessario confiteri ex Concil. cit. Quodam vero non mutant speciem, sed tamen aggravant, vel minuant peccatum intrâ eamdem speciem, ut sunt quantitas, conatus, intensio, malitia, ignorantia, passio & gravitas, siquidem peccatum est intrâ eamdem speciem, quod fit majori conatu, quam quod minori, item quod ex malitia, quam ex ignorantia, vel passione, & gravitas dumum est furtum mille eorum notabiliter furtu decem, vel unius aurei. Quædam tandem circumstantiae nec speciem mutant, nec notabiliter aggravant, ut si iniuricum occidisti ferro, vel ligno, & tales certum est apud omnes non esse necessarii confitendi, sed tantum speciem mutant, nam de notabiliter aggravantibus intrâ eamdem speciem non esse per se loquendo ex obligatione explicandas ad Confessionis integratatem servandam. Notanter autem ad titulum per se loquendo, quia per accidens interdum potest esse obligatio eas manifestandi, nempe si propter talium circumstantiam peccatum habet restituendum, vel cenfuran annexam, in quo causa obligatio aliunde oritur, non autem ex hoc capite precise, quia circumstantia est notanter aggravans; quod ibi probamus si sit evidens, ac efficaciatione, quia non est imponenda obligatio, & quidem tam onerosa, qualis illa, nisi constet de lege, sive præcepto ei imponente, sed de hoc non constat, & ergo & major patet, quia lex non obligat, nisi promulgata, immo in dubio legis latet lex non obligat, minor probatur, quia neque ex scriptura, neque ex sensu Ecclesiæ, cuius est ius divinitatis interpretari, colligitur huiusmodi præceptum, & quidem Concil. Trid. l. c. ubi exinde huius Sacramenti institutionem declarat, & explicat, quod ad obligationem Confessionis pertinet, non memini harum circumstantiarum, sed obligationem litterarum, & refringit ad numerum peccatorum, & circumstantias speciem mutant, atque adeo tacite excludit alias circumstantias speciem non mutant, quales sunt aggravantes, in doctrinalibus autem, sive in dogmaticis, limitatio doctrinae, & restrictio ad quam partem excludit aliam. Nec vales communis Adversarii responsio Concilium catatum definiere, quia certas sunt, ut morales, reliqua vero sub iustificatione Doctorum relinquit, quibus praeditudine Concilium non solet. Nam hoc subterfugium per allatum doctrinam omnino praeculatur, expresse enim Concilium inquit, nihil aliud in Ecclesia a peccatis nisi continentur, ex parte certum est apud omnes circumstantias patrum aggravantes non esse necessarii explicandas, ut dictum est, & ex alia certum est pariter circumstantias aggravantes in infinitum, id est, quae ex veniali faciunt mortale peccatum esse explicandas, licet enim huiusmodi actus in eamdem speciem remaneat, quae ex objecto petitur, in ratione tamen propria peccati, & offense divinae diversitatem exprimitur, etiamque peccatum irreipsum v. g. Sutori pauperi acum, quo victimæ habet, ac familiæ parabat, teneris han confiteri circumstantias, quae furtum tuum aliququin veniale ex genere suo facit mortale. Et ob eandem rationem non circumstantias minuentes in infinitum, hoc est, de mortali facientes veniale sunt aperiendæ, ut v. g. si cogitationem habuisti de fornicatione, sed absque plena deliberatione, teneris explicare liberationem imperfectam, quae a mortalitate excusat. Quod igitur est de circumstantiis in eadem specie, & intrâ eamdem gradum peccati mortalis, & quidem notabiliter, seu multum aggravantibus, in qua questione duæ sunt oppositæ sententiae. Prima affirmat huiusmodi circumstantias esse necessarii confitendas, cujus præcipuum fundamentum est, ut obseruat Abellius fcts. 14. cit. quod fine illarum circumstantiarum notitia vix possum Confessari dignoceres, quales, & quantas satisfactiones, aut restitutions injungere; quæ remedii proponere, aut confilia poenitentia suggestere debet, alter enim haud dubio generere debet Confessarius cum eo, qui bievi, aut qui diuturno tempore in peccati alienus causa hæsi; aliter cum illo, qui ex gravi, & inverato odio, aut qui ex repentina ira, deliberata tamen, malum aliquod intulit, aut optavit, cum tamen he circumstantia peccati non mutant, sed tantummodo aggravant, Ita Alensis, Alisiodorensis, Major, Mariolus, Suarez, Coninchius, Nugius, Sanchez, Fagundez, Henriquez, Amicus, Abellius, & Recentiores alii, & ex nostris Hiquies, Faber, Arctinus, & alii. Secunda sententia negat. Ita D. Thomas, D. Bonavent. Albertus Magnus, Durandus, ex Recentioribus vero Valquez, Valentia, Lugo, Beccan, Pefancius, Reginaldus, Diana, Bonacina, Capenfis, Averfa, & alii plures, quorum præcipuum fundamentum est, quia Concil. Trid. loc. cit. circumstantias tantummodo speciem peccati mutant in Confessione declarandas esse dicunt; nulla facta mentione circumstantiarum, illarum, quae tantummodo notabiliter aggravant in eadem specie, quod tamen dicere non possunt, si necessarium est judicaret, illas in confessione exprimere; & hanc sententiam etiam ex nostris sequuntur Pontius, Hiribarnes, & Branecatus, in hoc autem divisus sunt Scorista, quia Scotus d. 17. cit. sub M. docet da-

ri etiam circumstantias quasdam non mutant speciem, de quibus inquit non esse ita certum, quod eas oporteat confiteri, licet tunc, & utilius fateatur eas confiteri, quod nego nego. 175 Nos autem diximus quæst. 12. cit. artic. 1. quod licet utræque sententia sit probabilis, & in prætura, cum ob infimum Doctorum auctoritate, tamen ob rationum momenta, nichilominus, quia Doctor nobis libertatem relinquunt habeat vel liblam tenui, & quia secunda etiam speculative fortioribus videtur nisi notabiliter furtu decem, vel unius aurei. Quædam tandem circumstantiae nec speciem mutant, nec notabiliter aggravant, ut si iniuricum occidisti ferro, vel ligno, & tales certum est apud omnes non esse necessarii confitendi, sed tantum speciem mutant, nam de notabiliter aggravantibus intrâ eamdem speciem non esse per se loquendo ex obligatione explicandas ad Confessionis integratatem servandam. Notanter autem ad titulum per se loquendo, quia per accidens interdum potest esse obligatio eas manifestandi, nempe si propter talium circumstantiam peccatum habet restituendum, vel cenfuran annexam, in quo causa obligatio aliunde oritur, non autem ex hoc capite precise, quia circumstantia est notanter aggravans; quod ibi probamus si sit evidens, ac efficaciatione, quia non est imponenda obligatio, & quidem tam onerosa, qualis illa, nisi constet de lege, sive præcepto ei imponente, sed de hoc non constat, & ergo & major patet, quia lex non obligat, nisi promulgata, immo in dubio legis latet lex non obligat, minor probatur, quia neque ex scriptura, neque ex sensu Ecclesiæ, cuius est ius divinitatis interpretari, colligitur huiusmodi præceptum, & quidem Concil. Trid. l. c. ubi exinde huius Sacramenti institutionem declarat, & explicat, quod ad obligationem Confessionis pertinet, non memini harum circumstantiarum, sed obligationem litterarum, & refringit ad numerum peccatorum, & circumstantias speciem mutant, atque adeo tacite excludit alias circumstantias speciem non mutant, quales sunt aggravantes, in doctrinalibus autem, sive in dogmaticis, limitatio doctrinae, & restrictio ad quam partem excludit aliam. Nec vales communis Adversarii responsio Concilium catatum definiere, quia certas sunt, ut morales, reliqua vero sub iustificatione Doctorum relinquit, quibus praeditudine Concilium non solet. Nam hoc subterfugium per allatum doctrinam omnino praeculatur, expresse enim Concilium inquit, nihil aliud in Ecclesia a peccatis nisi continentur, ex parte certum est apud omnes circumstantias patrum aggravantes non esse necessarii explicandas, ut dictum est, & ex alia certum est pariter circumstantias aggravantes in infinitum, id est, quae ex veniali faciunt mortale peccatum esse explicandas, licet enim huiusmodi actus in eamdem speciem remaneat, quae ex objecto petitur, in ratione tamen propria peccati, & offense divinae diversitatem exprimitur, etiamque peccatum irreipsum v. g. Sutori pauperi acum, quo victimæ habet, ac familiæ parabat, teneris han confiteri circumstantias, quae furtum tuum aliququin veniale ex genere suo facit mortale. Et ob eandem rationem non circumstantias minuentes in infinitum, hoc est, de mortali facientes veniale sunt aperiendæ, ut v. g. si cogitationem habuisti de fornicatione, sed absque plena deliberatione, teneris explicare liberationem imperfectam, quae a mortalitate excusat. Quod igitur est de circumstantiis in eadem specie, & intrâ eamdem gradum peccati mortalis, & quidem notabiliter, seu multum aggravantibus, in qua questione duæ sunt oppositæ sententiae. Prima affirmat huiusmodi circumstantias esse necessarii confitendas, cujus præcipuum fundamentum est, ut obseruat Abellius fcts. 14. cit. quod fine illarum circumstantiarum notitia vix possum Confessari dignoceres, quales, & quantas satisfactiones, aut restitutions injungere; quæ remedii proponere, aut confilia poenitentia suggestere debet, alter enim haud dubio generere debet Confessarius cum eo, qui bievi, aut qui diuturno tempore in peccati alienus causa hæsi; aliter cum illo, qui ex gravi, & inverato odio, aut qui ex repentina ira, deliberata tamen, malum aliquod intulit, aut optavit, cum tamen he circumstantia peccati non mutant, sed tantummodo aggravant, Ita Alensis, Alisiodorensis, Major, Mariolus, Suarez, Coninchius, Nugius, Sanchez, Fagundez, Henriquez, Amicus, Abellius, & Recentiores alii, & ex nostris Hiquies, Faber, Arctinus, & alii. Secunda sententia negat. Ita D. Thomas, D. Bonavent. Albertus Magnus, Durandus, ex Recentioribus vero Valquez, Valentia, Lugo, Beccan, Pefancius, Reginaldus, Diana, Bonacina, Capenfis, Averfa, & alii plures, quorum præcipuum fundamentum est, quia Concil. Trid. loc. cit. circumstantias tantummodo speciem peccati mutant in Confessione declarandas esse dicunt; nulla facta mentione circumstantiarum, illarum, quae tantummodo notabiliter aggravant in eadem specie, quod tamen dicere non possunt, si necessarium est judicaret, illas in confessione exprimere; & hanc sententiam etiam ex nostris sequuntur Pontius, Hiribarnes, & Branecatus, in hoc autem divisus sunt Scorista, quia Scotus d. 17. cit. sub M. docet da-

ARTICULUS TERTIUS.

Anus Confessio est sacramentalis, & valida, debet esse integrata, & quæmodò.

Anus Confessio est sacramentalis, & valida, debet esse integrata, & quæmodò.

173 Conveniant Doctores omnes inter ceteras Confessiones, nisi conditiones præcipuum efficiunt integratam, & hanc ad validitatem, fructum eius necessariam esse, non tantum iure Ecclesiastico, sed etiam divino, poenitentiam ad omnia peccata in Confessione declarandas, & exprimendas teneri, & hoc sonantibus verbis docuit Concilium Tridentinum (f. 14. cap. 5. ubi non modo indicat necessitatem integratam confessionis servanda, sed etiam quis fit illius modus, scilicet quænam requiratur, ut confessio integra esse confitetur, & per Interpretem, quando urgenter necessitatis causa. Congruentia vero huius institutionis fuit, quia multo plures causa poterant poenitentem impediens a vocali confessione in praesentia Sacerdotis, quam Sacerdotem a vocali absolutione in praesentia poenitentis, ut loc. cit. declaratum est.

Primo igitur ad integratatem confessionis secundum mentionem Concilii requiritur, ut poenitentia confiteatur omnia peccata mortalia a se commissa, quod, & ante docuerat Scotus 4. d. 17. q. un. sub M. ubi non potest teneri, & debet confiteri peccatum mortale, nam per veniale nullus perlitur extra haven Ecclesiæ, quia peccatum veniale stat cum perfecta charitate, quæ est navis salvans, & idem ex prima institutione poenitentia, ut secundum tabulam post nausagium, non potest alteri aliquem ad ipsam configere pro remedio contra peccatum veniale, sed tantum contra mortale. In eo inferius postquam documentat peccata venialia etiam materiali sufficiunt, licet non necessaria huic Sacramenti, ideo homines post venialia confiteri, & hanc confessionem esse verum poenitentia Sacramentum, movens postea dubium sub lit. R, an obligatus confiteri semel in anno, si ergo præcepto Ecclesiæ non habeat nisi venialia tantum, teneatur ad confessionem illorum pro obseruancia præcepti, respondere non tenebitur dicens, quantum capio ex statutis Ecclesiæ generalibus, nullus tenetur ad confessio nem venialium in quocumque casu, neque in hoc Ecclesiæ specificavit præceptum de Confessione, & obliquis fibi, quomodo in eo anno poterit Pastor ovis sive vulnum cognoscere, tenuerit tunc sufficere, si sibi Sacerdoti dicat, Domine regnator Deo, quia ex quo fuit ultimo confessus, non habeo conscientiam de peccato mortali, date mihi Eucharistiam. Et hoc docuit exiā Trid. loc. cit. dum inquit mortalia esse deferenda ad Sacerdotes Iudices, & Christi Vicarios, venialis vero, quamquam utiliter deferantur, posse sine culpaciensi, & aliis modis remitti, ut legium,

accusationem in hoc foro appellavit oris confessionem, quia ordinario modo sic fieri solet, immo debet ex obligatione sic fieri voce ab eo, qui post, nisi rationabiliter causa excusat, non tam est absolute pro omnibus necessarium, & in quoemque particulari oris omni, & solum dicit confessionem in genere, & absolute sumptuare esse materiam; ex quo patet discernere inter materialia Sacra menta huius, & baptizati, non enim est una in specie materia huius Sacramenti, sicut & aqua in baptismi, sed est una unitate generica, quia est manifestissimum peccatorum per signum, in baptismi vero requiri omnino ablutione aqua, nec sufficit aliud quicunque liquor, quia species, & determinante in tali materia Sacramentum baptismi est institutum. Ad ultimum negantur consequentia, non enim sit necessarium ut confessio fieri voce, sicut absolutionem, quia ex Concil. eis, essentialiter forma ratio huius Sacramenti constituit in verbis, quibus etiam congrua reddi potest, quia nimis in materia Sacramenti non semper expressam continet significacionem, sed hec compleetur per formam, & perfectur, & deo magis necessarium est verbum ex parte, quam ex parte materiae; tum etiam quia moraliter loquuntur numquam aut vix contingit necessitas absolvendi sine verbo, confitendum autem frequenter est quare in Concil. Aranaciano primo sub Leone I.c. 12, statutum est obmuseo coniem se nubibus confessare, abstundendum esse.

157. Quinto est difficultas, ac patiens ex vi praecipiti Confessionis, & de jure divino tenetur confiteri per Interpretem si aliter non possit. Affirmant Sylvester, & Canis apud Suarez, Lugo disp. 15, sect. 5, Capensis disp. 5, sect. 3, Brancaus, ex nostris dis. 23, a. 6. & alii Recentiores, quorum fundamentum est, quia licet praecipitum divinum non obliget ad confitendum peccata cum grave detimento extrinsecos, ex confessione tamen facta per interpretem fidem, & prudentem, qui eodem modo obligatur secreta, & sigilla ac Confessariis, non videtur tale detimento sequi, nisi quod peccata, quia alias unius tantum nota esse debent, & Confessario, manifestetur dubius, illi nimis, ac interpreti. At hoc inconvenit non videatur tanti ponderis esse, ut patiens excedat ab obligatione divini praecipiti, quia sapienter habens peccatum referuntur absolvitur ab inferiori, cum onere tamen compardi posita coram Superiori, cuius causa referatur, ac ei manifestandi, & tamen non ob in poenitentia tali obligacione eximitur; ergo etiam ita dicendum est de obligatione confitendi per interpretem, & quod enim in utroque casu urget periculum damni publicati. Non ramen diximus loc. cit. n. 450, ex praecipito divino, & multo minus Ecclesiastico non tenentes fideles ad confessionem per interpretem ita Doctor expresit, q. 17, q. un., in solutione principali, ubi in responsione ad argumentum, quid sit dicendum, si interpretis sit necessarius, ut confessio in particulari fiat, etiam non teneri per interpretem confiteri, maxime quando timetur eum non esse idoneum, aut secretum, non negatur autem eum si postea confiteri, si velit, sed negat eum obligatum esse ad sic confitendum, ut ibidem advertit Higaeus in Commentario num. 121, & Ponc. disp. 45, q. 6. ab particulari illa maxima non tenetur restrictiva, quia solum in tali casu non tenetur, sed ampliative, nam super dixerat absoluere loquendo non videtur necessarium ex praecipito divino confiteri per Interpretem, & postea subdit maxime non teneri, quando timetur eum non esse secretum, & hac est communis opinio ad Recentiores, Suarez, Vasquez, Avercam, Coninchium, & alios.

158. Quod autem talis confessio per Interpretem non sit ex praecipito divino prater rationem a Scoto insinuatam loc. cit. clare deducitur ex Trid. scil. 14.c. ubi inquit, certiorum quod modum co[n]fitemendi secreto apud Sacerdotem, esti Christus non veretur, quia aliquis in vindictam suorum fecerunt & sui humiliacionem, tum ab aliorum exemplum; tum ob Ecclesiastico confessio delicta sua publice confiteri possit, non est tamen hoc divino praecipito mandatum, nec fatus confite humani aliqua lege praecepitur, ut delicta presentem secreta, publica effici confessione aperienda. Hac ibi Concilium. Quibus verbis pater confessionem huiusmodi, licet non sit a Christo vetita non tam est ex praecipito nec divina, nec humana lege, atque adeo nullum, neque iure divino, neque Ecclesiastico teneri ad aliam confessionem prater secerat, & articularem soli Sacerdoti faciat. Nec valet responderi cum Lugo cit. Concilium solum loqui de Confessione secreta, prout contra distinguitur a publica, quia fieret coram multis, qualis non est quod sit per interpretem, neque enim est publicum, quod per Interpretem fidelissimum, & stricto praecipito obstrictum dicitur Confessario, sicut neque est publica confessio, quia idem peccatum referuntur manifestatur Superiori, & inferiori. Non valet, inquam, quia Concil. accipit confessionem secreta, &

distinguuntur a publica, non solum coram multis facta, sed & tam facta duobus, ut sunt Sacerdos, & Interpretus, aut enim a Christo solum illi praecipitum modum confitendi secreto apud Sacerdotem, quibus verbis excluditur quilibet alius prae Sacerdotem. Et quamvis etiam Concilium loqueretur de confessione publica coram multis facta, tamen ratio, ob quam dicit Concilium talem confessionem publicam non fuisse a Christo praecipitam probat, etiam quod non praecipere illam, quia heret per Interpretem, haec enim ratio est publicitas, quia in utroque confessione reperitur, tam coram multis facta, quam per Interpretem, nec differunt nisi quod magis, & minis eo enim ipsa, quod Confessio non sit soli Sacerdoti, jam est aliquo modo publica, vel fatem se fecerat, sicuti a Christo est praecipita, que praecipit solam modum confitendi secreto apud solum Sacerdotem, ut non sanctoris verbis Concilium explicit. Neque est per ratio de confessione, qui idem peccatum referuntur Superiori, & inferiori manifestatur, & de Confessione per interpretem facta, nam in eo casu faciliter potest impediti significatio peccati alterius, quam confessario, primò quia ad hunc finem in qualibet Ecclesia instituti solent Poenitentiariorum publici facultatem habentes ab solvendo a referatur, & si Confessarius talen facultatem non haberet, potest ipsam petere patentes, & procurares per Confessarii ipsum abesse quo quod Superior veniat in notitiam personae poenitentis. Deinde quia potest immediate confitendum est Superiori, qui ipsum audire tenetur, si alii confitent non velit, ex illa obligatione, quia alter tenetur ipsi peccatum referuntur manifestare, neque enim Superior potest tem obligare potest, ut ploribus quam unum peccatum tale confitetur. Tum tandem quia in tali casu de peccatis referuntur Superior, & inferior, unum audientem constitutere videntur ob unum potestemtum jurisdictionis absolventib[us] ab illis, quod dici nequit de Confessione per Interpretem facta, qui nullam supponit habere potestatem nec Ordinis, nec jurisdictionis, unde recta, & physica, & moraliter sunt plures audiencetes ex qua doctrina solvit fundamentum prioris sententiae.

159. Sexto est difficultas, quo tempore praecipitum Confessionis obligatur de Jure divino, & sermo est de obligatione per se, & ex vi praecipiti ipsius Confessionis, nam laetum est obligatio per accidens certum est fideles in quibusdam casibus de jure divino ad praecipitum confessionis tenet, quos affigit Faber disp. 23. c. 2. & Branc. disp. 23. & alii Recentiores possum & indicat Scoto ipse mox existans dicens fideles ad confessionem teneti etiam quando vult exercere actus aliquos quibus debetur reverentia specialis, ut quando vult communicare, &c. In horum autem sensu loquendo, ut diximus q. 10. cit. ar. 3. omnes concedunt cum Scoto loc. cit. dicitur praecipitum obligare ad Sacramentum extremitatis, non ob in poenitentia, & tamen non ob in poenitentia tali obligacione eximitur; ergo etiam ita dicendum est de obligatione confitendi per interpretem, & quod enim in utroque casu urget periculum damni publicati. Nos ramen diximus loc. cit. n. 450, ex praecipito divino, & multo minus Ecclesiastico non tenentes fideles ad confessionem per interpretem ita Doctor expresit, q. 17, q. un., in solutione principali, ubi in responsione ad argumentum, quid sit dicendum, si interpretis sit necessarius, ut confessio in particulari fiat, etiam non teneri per interpretem confiteri, maxime quando timetur eum non esse idoneum, aut secretum, non negatur autem eum si postea confiteri, si velit, sed negat eum obligatum esse ad sic confitendum, ut ibidem advertit Higaeus in Commentario num. 121, & Ponc. disp. 45, q. 6. ab particulari illa maxima non tenetur restrictiva, quia solum in tali casu non tenetur, sed ampliative, nam super dixerat absoluere loquendo non videtur necessarium ex praecipito divino confiteri per Interpretem, & postea subdit maxime non teneri, quando timetur eum non esse secretum, & hac est communis opinio ad Recentiores, Suarez, Vasquez, Avercam, Coninchium, & alios.

160. Quod autem talis confessio per Interpretem non sit ex praecipito divino prater rationem a Scoto insinuatam loc. cit. clare deducitur ex Trid. scil. 14.c. ubi inquit, certiorum quod modum co[n]fitemendi secreto apud Sacerdotem, esti Christus non veretur, quia aliquis in vindictam suorum fecerunt & sui humiliacionem, tum ab aliorum exemplum; tum ob Ecclesiastico confessio delicta sua publice confiteri possit, non est tamen hoc divino praecipito mandatum, nec fatus confite humani aliqua lege praecepitur, ut delicta presentem secreta, publica effici confessione aperienda. Hac ibi Concilium. Quibus verbis pater confessionem huiusmodi, licet non sit a Christo vetita non tam est ex praecipito nec divina, nec humana lege, atque adeo nullum, neque iure divino, neque Ecclesiastico teneri ad aliam confessionem prater secerat, & articularem soli Sacerdoti faciat. Nec valet responderi cum Lugo cit. Concilium solum loqui de Confessione secreta, prout contra distinguitur a publica, quia fieret coram multis, qualis non est quod sit per interpretem, neque enim est publicum, quod per Interpretem fidelissimum, & stricto praecipito obstrictum dicitur Confessario, sicut neque est publica confessio, quia idem peccatum referuntur manifestatur Superiori, & inferiori. Non valet, inquam, quia Concil. accipit confessionem secreta, &

scilicet obligare statim, ac quis peccavit. Alii vero, quoties ex dilatione confessionis oritur probable periculum oblivionis peccatorum, ut videtur est apud Fabrum disp. cit.

160. Nos tamen diximus q. 16. cit. ar. 3. cum communiori, & probabili sententia, praecipitum divinum confessionis ex via sua non solum obligare in mortis articulo, verum etiam aliquoties extra mortis periculum, vige tamen, & inde terminata, ita nullus tempus assignari potest, in quo obligasset, nisi Ecclesia id dete[m]inasset, quod saltem confessio fiat semel in anno, Ita Amicus, Capensis, Averca, & ex nostris Higaeus 4.d. 17. quoniam Faber loc. cit. & alii psalmi. Quod autem hoc praecipitum per aliquando obliget etiam extra articulum, & periculum mortis tamen evidenter deducitur ex Trid. scil. 14.c. nbi sic loquitur: Negue enim per Lateranensem Concilium Ecclesia statuit, ut Christi fideles confitentes, quod iure divinum est affirmatur, & infinitum est inesse, sed ut praecipitum Confessionis saltem semel in anno ab omnibus, & singulis, cum ad annos discretos perservent implentes. Cum ergo Concilium his verbis doceat determinatum suile ab Ecclesia hoc tempus, in quo Christi fideles tenebantur hoc divinum praecipitum de confitendo adimplere, necessario in excelso de tempore, quo extra mortis articulum hoc idem praecipitum iure divino obligatur, hoc enim tantum tempus est in Ecclesia determinatione egreditur; et si tempus implendi hoc praecipitum iure divino est tantum articulus, vel periculum mortis, iam in tali casu determinatum est tempus implentionis praecipitum iure divino, atque ideo non potuisse Ecclesia statuere, ut obligaret semel in anno, quando enim praecipitum, & tempus praecipitum Confessionis ex vi non solum obligare in mortis articulo, vel periculo, verum etiam aliquoties extra mortis periculum, ut supra dictum est, vige tamen, & inde terminata, cam nullus tempus assignari potest, quo obligasset, nisi Ecclesia id determinasset; sed quod saltem Confessio fiat semel in anno. Et quoniam Soto, Navarrus, Bonacina, & alii Summi filii dicitur tempus hoc posse, ac debere determinari juxta prudentis viri iudicium ad confundendum proprie[us] salutis, & alia evitanda peccata, difficile tamen est tale tempus assignare extra articulum, & periculum mortis, maximè cum quacumque necessitate affigata in speciali possit esse remedium dilectio Dei vel contritus peccatis commissis; ideoque probabilius alii Doctores sententia necessarium suile Ecclesia determinationem, quem vagum hoc tempus, ac inde terminatum ad certum spatium limitaret, feliciter saltem semel in anno. Ex quo inferatur, cum Christus non determinaverit tempus praecipiti Confessionis, relinquens illud Ecclesia determinandum, ut recte advertunt Amicus, Capensis loc. cit. & Alfonso nofer. l. 5. cit. tit. 11. ubi aut, quod Ecclesia potuit in hoc praecipito tempus determinare, cum sit praecipitum discipline, non natura. De praecipito autem Ecclesia annus Confessionis sufficienter tractavimus in superioribus disp. 12. q. 2. art. 2.

ARTICULUS SECUNDUS.

An ut Confessio sit sacramentalis, & valida, debet esse secreta & de quibusdam aliis eius conditionibus.

161. Hoc advertendum est, ut diximus disp. 5. cit. q. 17. ab initio, duplex est Confessionis secretum, unum quod servare tenetur Confessarii auditu alterius Confessionis, quod Confessio signum dici solet, de quo infra, alterum, quo patiens debet secreto facere Confessionem apud solum Sacerdotem, quo sensu confessio dicitur secreta, non solum prout secretum opponitur publico, & publicum dicitur, quod omnibus, aut pluribus innotescit, & quod paucis notum est dicitur adhuc secretum, confat ex dictis loc. cit. q. 3. ar. 2. num. 62, ubi statuimus non teneri peccatorum statim confiteri, & potenter post peccatum commissum, alias est in continua peccato, qui statim apud sacerdotem non contineatur, vel diligit Deum, sicut qui non restituit, quod nullus concedit, si ergo non tenetur peccator statim post peccatum commissum confiteri, & potenter, multo minus tenetur statim confiteri, quia non est maior necessitas confessionis, quam contritionis, quia sine confessione potest quis salvari, si nimium habeat contritionem, nec adhuc copia Confessarii, at sine contritione nequamquam. Confirmatur etiam communis fidelium sensu, qui nunquam le accusant, quid non statim, ac peccaverint, sicut confessi, & ex ipso Ecclesiastico precepto de annua Confessione, non enim Ecclesia volunt, aut potuit obligacionem iuris divini retardare, & si tunc urgeat obligatio, eratque Ecclesia talem differendo obligacionem, sed dilationem concedendo per annum integrum, & ea flante occasione pravaricandi fidelibus obtulisse, qui abiecerunt fulpum, ac conscientie remora putant se de rigore obligacionis non teneri citius confiteri.

162. Denique quod neque determinatum tempus obligacionis huius praecipiti sit, quando ex dilatione confessionis oritur

Motus Theolog. Moral.

Disputatio XXI. De Pénitentia Sacramento.

non intelligitur de infamia, vel damnō, quod complices timent ex multis, vel imprudentia Confessarii, ut quod illum sit revelatus, aut malum aliquod illatus, sed sola infamia apud Confessarium, que per se ex confessionis talis peccati sequitur intelligitur etiam in calo, quo aliud Confessarium adie non posse, qui complices ignore, & urgeat confitendi necessitas, nam si commode posset, aliud adire teneretur. Afirmatur aliqui posse, ac debet penitentem tacer circumstantiam complices in tali calo. Fundamentum est, quia quando duo precepta concurrent, quae simul servari non possunt, servandum est illud, quod est maius, & fortius at maius, & urgentius preceptum est de servanda fama proximi, cum sit iuris divini natura, quam de integritate Confessionis, que est iuris divini positiva; ergo quando simul concurrent, servanda est fama proximi & omittenda integrata Confessionis. Confirmitur, nam hanc ratione non tenemur confiteri per interpretem aut circumstantiam explicare, ex qua probabilitate timemur nobis, vel alteri infamia secuturam, aut illam a Confessario, alteri revealandam, quia nostra, & proximi fama integrata Confessionis est preferenda. Demum quia praeceptum divinum integratis confessionis non obligat, quando ex ea grave damnum proximo imminet, nee putandum est cum tam magno proximi detrimento obligare. Ita Marcellus, Navarus, Palatus, Valentia, Armill, Bannes, Faber ex nostris disp. 14.c. 5. & alii. 185. Communior tamen, & probabiles opinio, ut diximus. sit n. 504, affirmat complices circumstantiam esse manifestandam, ut in Conventibus Regularium, ubi omnes leagnificantur, ubi enim locis exprimere in Confessione personam complice magna potest affecte detrimentum, & varia pande scanda latente succellet temporis. At hoc instanti parum urget, quia ut pater ex dictis, quælo præter, & caus propositus, non est quod ex manifestatione complices sintur prudenter aliquod malum eius extrinsecum ex malitia, vel imprudentia Confessarii, ut quod illum sit revelaturus, aut aliquod malum illatus, ut urgeat infamia facta, in talium calo gratis omne concedimus oppositam sententiam, et sequentiam non solum peccati confessi, sed circumstantiam etiam, & persona secunda, cum qua peccatur, unde supponit in confessione posse revelari personam complices, & veram eis opinionem communem, quæ asserit non solum licere, sed etiam teneri. Probatur primum auctoritate D. Bernardi opus, de formula honeste vita, ubi circa finem ita De nullo præter fide loquaris, quantumcumque sit verum, vel manifestum, nisi in confessione, & hoc ubi non potes alios manifestare peccatum tuum, sentit ergo D. Bernardus circumstantiam complices esse in confessione manifestandam, quando alter tuum peccatum manifestare non potes, vel Confessarius adire, cui complexus sit ignotus. Confirm, quia si non teneremur ad manifestandum personam complices, etiam quando nullum aliud damnum sequitur complices præter illam simplicem noticiam, quæ Confessario datur, & qualemetrum infamiam, quam apud illum incurrit, & sufficienter compensari diximus, utilitate, & integrata confessionis.

ARTICULUS QUINTUS.

Ao, & in quibus casibus Confessio sit invalida ac repetenda, & quomodo.

188 C confessio tunc valida esse censetur, & non iteranda, quando est apta, ut ex ea Sacramentum perfici possit, & contra tunc cunctetur invalida, & repetenda, quando Sacramentum penitentis ex ea fieri neguit, ex duobus autem præterea capitibus Confessio reddi potest invalida, & irrita, sub quibus alia plura continentur; primus ex parte penitentis, nimirum ex defectu dispositionis, ex omissione culpabilis peccatorum, ex incapacitate effectuum, & similibus; secundus ex parte Ministri, ut ex defectu iurisdictionis, debitis intentionis, scientiæ sufficientiæ ex defectu auditus, qui est distractus, vel dormiens, & alii humidi; tertiis autem confitit ex dictis Confessionem interdum invalidam esse, & irritam, & quandoque mortaliter peccari, & facillimum commiti in actuali suceptione Sacramenti, in quo calo tantum absit, ut quicquam proficit, ut potius nova culpa animam gravet; atque id talis confessione esse de novo iteranda, & peccata repetenda. Neque dicas nullibi repertori obligationem peccata confessio esse denuo in hoc iudicio Sacramentali repetenda. Hic ergo vestigandi, & recenteri sunt casus, in quibus Confessio censetur invalida, & rursus repetenda, & quomodo.

189 Primo itaque ex defectu penitentis iteranda est confessio, quoties penitens culpabiliter moraliter integrè non confitit, sed omittit aliquod peccatum in Confessione; item si ex defectu examinis culpabilis peccatum aliquod contingat omiti.

Affert eti communis, & quod primam partem probatur

quia integra peccatorum confessio est de necessitate salutis, ut diximus a. p. ex Con. Trid. f. 14. per totam, sed facta cum

Quæstio VII. Articulus V.

541

illa omissione non est integra; ergo remanet obligatio faciendo integrum, & consequenter est repetenda totam confessionem, & in tali calo sufficiere dicere peccatum omnissimum. Quamvis enim nullibi reperitur explicitè, reperitur ramen implicitè, nam ex ipsa institutione Sacramenti positiviter, & necessitate confessionis Sacramentis obligatio sufficienter deducitur, cum enim ad falatem confessarium sit omnia peccata mortalia confiteri ad abolitionem, & remissionem obtinendam, & per confessionem illas mortaliatam non sint absoluta, neque remissa, remanet semper obligatio ea dicendi, & eo modo, quod sunt absolutoris capaci; hoc autem fieri neguit, nisi simul dicantur, quia dominum & Deo sperante in proxima ieiunio est, ut efficiuntur. Theologorum adagium. Hoc tamen totum intelligentium est, ut etiam communiter Doctores advertunt, quando Confessarius memoriam non habet de prima confessione: nam si illam habeat, sufficit quod penitentis in genere se acuerat de peccatis antea confessi, addat peccatum omnissimum, & facile regnum coniugii, si enim adhuc sufficiens peccata jam omnia sufficiuntur clavibus, & de omnibus potest iudicium ferri, & sententia, atque idem in tali calo non est necessaria repetitio. Et sic patiter diffundendum est quod secundum partem, quod si ex defectu ex animis aliquod peccatum omitti contingat, & defectus sit culpabilis confessio est repetenda, si Confessarius præterea confessionis non recordetur, quia confessio non integra voluntate repetenda est, ut confitit ex probatione prima partis, talis autem est confessio cum omissione precedente ex culpabilis defectu examini, quia omnia omisso ortae ignoranti confessione est voluntariæ, si autem Confessarius precedentis confessionis recordetur, & sufficiat, ut confitit in genere se acuerat de prius dictis addens omnia, & negligientiam examini, unde proinde omisso, dum enim recordatur Minister de dictis a penitente, & additus manifestatio peccati omnis, & negligientia, potest iudicium de omnibus sufficiens fieri. Ita Averius, Cardinalis de Lugo, Brancatus nostro loco citato, Navarrus, Sylvester, Tokius, & plures alii.

190 Tertio, ex defectibus occurribilibus exparte Confessarii, repertis Confessio facta Sacerdoti, non audiensi, aut non percipienti, & repetenda est ex toto, vel ex parte, si facta sit apud Confessarium non audiens ex fuditate, vel non attendens tem fomori, vel ex distractione, vel non percipientem loquaciam ex diversitate idiomaticis; & ratio est, quia Confessio instituta a Christo est manifestatio peccatorum facta alteri, qui debet judicare; ergo si penitentis adverbit, quod Confessarius peccata non audiret, tenetur confessio ex integrè repetenda; si vero deprehendat aliquam solum partem non suffit auditam, vel perceptam, utpote ob omnium Confessarii, vel distractio, vel ex strepitu externum, qui auditum impedit, hanc solum partem repetere tenetur, si autem penitentis est certus, quod Confessarius ob fomori, vel distractio aliquia peccata non audiret, & alii audiret, vel disterneret, nequit, quanam auditur fieri, & quæ non, omnia repetere tenetur, quia in calo casu obstat periculum detecta integratis, & semper remanet dubium, an omnia sine confessa, necne; ergo semper erit obligatio repetendi, sicut si dubius es, an confessus fueris aliquod mortale, vel illud omisisti, certe teneri illud confiteri, tenetur, ergo penitentis in tali calo totam repetere confessio, non quadam materialm moralem, & necessariam. Si tandem bona fide, & abfque avidentia penitentis peccata confessio non audiatur, & consit illa solum peccata, quæ prætermis- sa fuerint, quando, scilicet, postea penitentis cognoscit, seu recordabitur, & adverbit illa esse peccata mortalia: unde ait predicti Doctores, pueros, & puerulas, qui grandiores facti noviter agnoscunt quidam esse mortalia, & quæ prius ex ignorantia omiserant confiteri, non teneri iterare priores confessiones, sed tantum confiteri illa, quæ noviter dicunt esse mortalia.

191 Secundò ex defectu etiam displicentia, seu attritionis de peccatis commissis, et etiam ex defectu propriei non peccandi de cetero iteranda confessio. Hec etiam est communis, & probatur; quia dolor de peccatis commissis est unum ex requisitis ad confessionem validam, ut superdictum est ex Concil. Tridentin. f. 14. cap. 4. & sequent. unde ait Scotus 4. dist. 14. quest. 1. X. quod si finis dovere peccatum non remittitur, & quod gravior peccat; qui dolorem ad confessionem requiritum propriæ culpa prætermittit cum ponat obicem ad Sacramentum, & in materia Sacramenti deficiat, eodem modo probatur, quod si deficiat proprieitatem formale, aut virtuale non peccandi de cetero, ut supra explicatum est, penitentis confessionem iterare teneat, quia tale proprieitatem inreditur partem Sacramentis confessiois ex Tridentino loco citato, siquidem debet esse conexum contritioni, in cuius definitione includitur, ut super-

quia